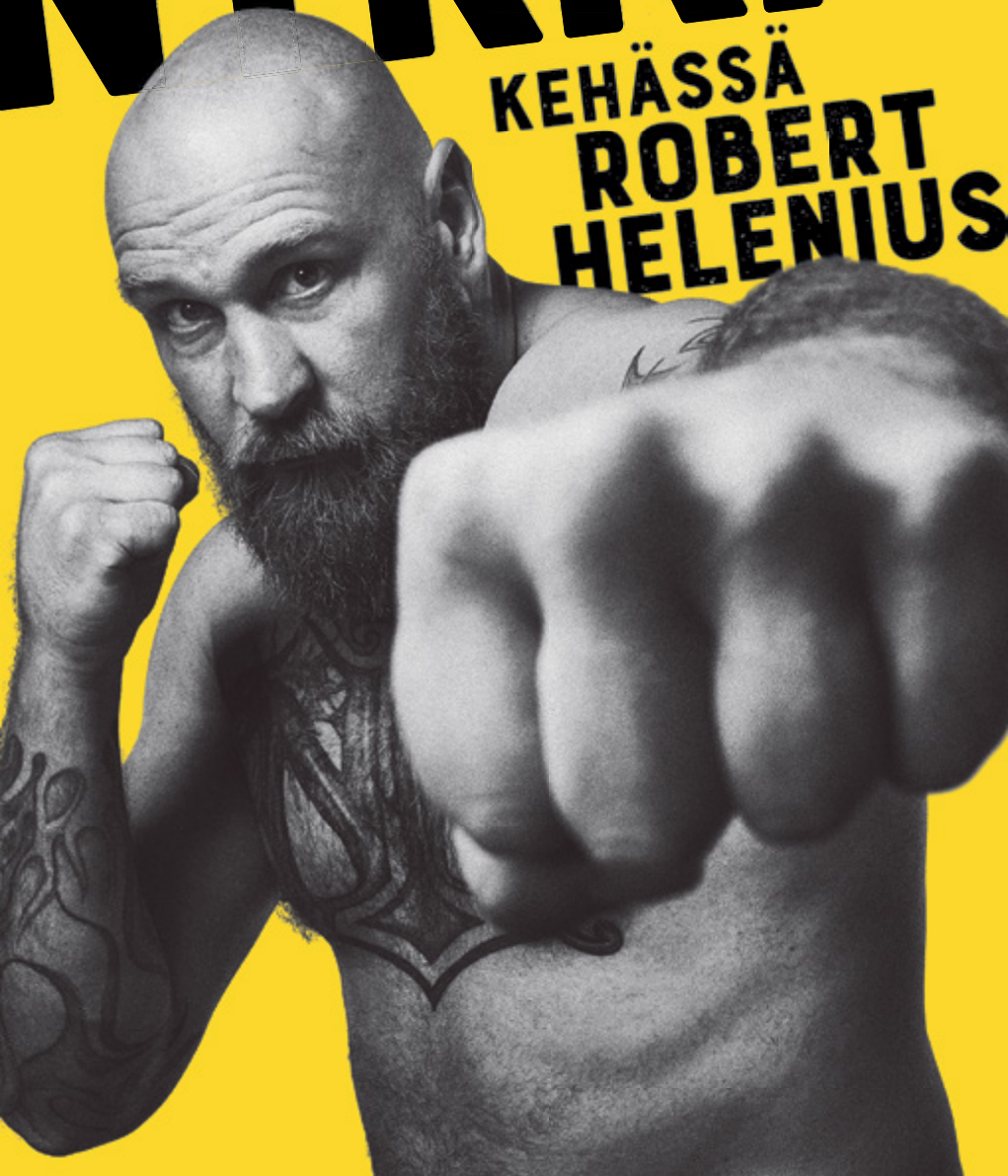

TUOMAS KYRÖ

WSOY

NYRKKI

**KEHÄSSÄ
ROBERT
HELENIUS**

TUOMAS KYRÖ
NYRKKI

KEHÄSSÄ
ROBERT
HELENIUS

WERNER
SÖDERSTRÖM
OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

©TUOMAS KYRÖ JA WSOY 2023
GRAAFINEN SUUNNITTELU MIKA TUOMINEN
ISBN 978-951-0-49348-9
PAINETTU EU:SSA

”Ei kunnia kuulu vikojen etsijälle, sille, joka huomauttaa, kuinka väkevä mies horjahtaa tai kuinka tekijä olisi voinut tehdä työnsä paremminkin. Ei, arvo kuulu sille miehelle, joka seisoo areenalla: hänellä on kasvot hiessä ja tomussa ja veressä, hän kamppailee uljaasti ja tekee virheitä ja jää kiinni puutteista, koska ei ole olemassa yritystä ilman virheitä ja puutteita, mutta hän todella kamppailee saadakseen työn tehtyä; hän tietää, mitä on innoitus ja omistautuminen ja kuluttaa itsensä loppuun arvokkaan asian tähden; parhaimmillaan hän kokee voitonriemua suuresta saavutuksesta, ja huonoimmillaan, epäonnistuessaan, ainakin epäonnistuu suuren uskalluksensa tähden, niin ettei häntä milloinkaan lueta niiden kylmien pelkurisielujen joukkoon, joille jää tunteettomaksi sekä voitto että tappio.”

THEODORE ROOSEVELT, SUOMENTANUT ALICE MARTIN

HELMIKUU 2020, NEW YORK.

Kirjoitan ahtaassa hotellihuoneessa romaania. Jokaiseen päivään kuuluu viiden kilometrin kävelylenkki, joka vie turisti-aukion kautta kohti alakaupunkia, vähän sivuun, läpi puiston jossa vanhat ukot pelaavat shakkia, pesulan ohi, korealaisen ravintolan kohdalta muutama porraskäytävä alas minimarketille. Ostan tylyltä rouvalta mehua ja vihanneksia.

Nojaan koripallokenttää rajaavaan aitaan, napsin tomaatteja suuhun ja katson jalkakäytävälle. Edessäni on sähköinen mainostaulu, jossa välkkyvät vaihtuvien tapahtumien julisteita. Suosikkimusikaali.

1970-luvulta saakka raskasta rokkia soittanut bändi.

Mainos tulevasta nyrkkeilyottelusta. Siinä vilahtaa tuttu naama, en hahmota heti kuka se on ja joudun odottamaan, että mainosrulla kiertää kokonaisen kierroksen.

”WBA Heavyweight Title eliminator that headlines FOX PBC Fight Night, March 7 from Barclays Center. Adam Kownacki vs. Robert Helenius”. WBA:n raskaan sarjan eliminaattoriottelu FOXin otteluillan pääotteluna, maaliskuun seitsemäntenä.

Eikö Robert Helenius lopettanut? Miten ottelua mainostetaan täällä näin näkyvästi? Muistan matseja Hartwall-areenalla, viimeisimpänä ottelun Derek Chisoraa vastaan 2011, jossa Robbe ei ollut lainkaan oma itsensä.

Kävin viikon välein samassa hallissa seuraamassa nyrkkeilyä ja naisten taitoluistelua. Ensimmäisessä tapahtumassa huuto yltyi, kun suoritukset paranivat, toisessa hiljennettiin, ja aplo-

dit tulivat vasta onnistuneen hypyn jälkeen. Nyrkkeilyssä innostus on suurimmillaan, kun lähestytään kliimaksia. Armotomat lajit myös muistuttivat toisiaan jollain oudolla tavalla. Yksinäistä puuhaa, vastassa kova nyrkki tai jää.

Muistan Heleniuksen kiistat saksalaisen nyrkkeilypromootion kanssa.

Palaan hotellihuoneeseen ja etsin hakukoneelta vanhoja otteluita ja haastatteluja. Robert Helenius asuu Ahvenanmaalla. Hän on muuttanut ruokavaliota ja harjoittelua, tiimi on kolme miestä.

Katson suoratoistopalvelusta vanhan ottelun ja jään selaaamaan erilaisia kamppailuvideoita ja elokuvapätkiä. Mietin, millainen ihmisen kehon ja mielen on oltava, että tekee tuota hommaa ammatikseen.

Ei käännä selkäänsä, suojautuu lyönniltä lyönnillä tai väisämällä, nousee kehään vuodesta toiseen. Mitä on kulissien takana, millaiset ihmiset valmentavat, järjestävät, säätävät lajin ympärillä?

Mietin, onko Robert Heleniuksesta tehty kirjaa. Aivan ohuena ajatuksena korvien välissä piipahtaa, pitäisikö Robert Heleniuksesta tehdä kirja.

En voi pohtia sellaista, kun edellinenkin kirja on tekemättä.

KOWNACKI II

T-MOBILE ARENA, LAS VEGAS, Nevada, 9. lokakuuta 2021.

Nyrkki osuu Adam Kownackin naamaan, suuhun, korvan yläpuolelle, silmiin, vatsaan, maksankärkeen. Kownacki vyöryy päälle mutta pysähtyy vasemman käden jabiin ja oikeaan suoraan. Kun puolalainen nostaa suojauksen kasvojensa eteen, isku tulee keskivartaloon. Kun hän suojaa vartaloa, päässä kolisee. Tynnyrimäinen puolalainen näyttää sarjakuvahahmolta, joka pyristelee lempeää jättiä vastaan.

Kownacki lyö, väistö.

Vasen, oikea, Kownacki ottaa kopin naamallaan. Puolalaisen oikean silmän alue muuttuu turpeaksi luumuksi.

Toisessa erässä hän saa varoituksen lyönnistä vyön alle. Sekä Robert Helenius että Adam Kownacki itse ovat lyömässä Adam Kownackin pihalle.

Neljännessä erässä Adam "Babyface" Kownackin lapsenkasvot ovat muuttuneet seinään juosseen lapsen naamaksi. Kuu-dennessa erässä epätoivo näkyy, laiton lyönti toisensa jälkeen. Tuomari astuu väliin, ei enää, nyt riittää.

Tekninen tyrmäys.

Robert Helenius juhlii, manageri Markus Sundman, cutman Ervin Kade ja valmentaja Johan Lindström juhlivat: me

teimme sen, mihin kukaan muu ei uskonut, Kownackin tie kohti varmaa MM-ottelua on tukittu toistamiseen.

Robbe odottaa dopingvalvontatiloissa, että saa tiristettyä vaaditut tipat. Televisioruudulla näkyy illan pääottelu. Tyson Fury tyrmää Deontay Wilderin ja nostaa ilmaan sen, mistä Robbe tahtoo taistelemaan.

Maailmanmestaruusvyön.

KALLE JA STINA

1983, HUDDINGE, RUOTSI.

Huddingen yliopistosairaala on valtava kompleks, jota rakennettiin vuodet 1969–1972 ja joka maksoi lopulta 1221 miljoonaa kruunua. 350 000 neliötä, 1400 vuodepaikkaa, se on Tukholman vanhankaupungin kokoinen. Eri rakennusten, osastojen, huoneiden, käytävien, laboratorioden, leikkausalien ja synnytyssalien keskellä sijaitsee kahvila, jossa Stina Helenius jonottaa teekupillista.

Hän istuu pöytään, uittaa teepussia kuumassa vedessä. Ympärillä on potilasasuisia ihmisiä, joku on saanut vieraita, joku lukee sanomalehteä.

Neljän pojan äiti on päättänyt, että viidettä ei tule. Kierukka on pettänyt jo kolmannen kerran.

Anoppi on saapunut Suomesta lapsenvahdiksi ja painottanut Stinan lähtiessä sairaalaan, että teet minkä olet päättänyt. Se on viisain vaihtoehto, se on ainoa vaihtoehto.

Stina hörppää mukistaan ja katselee ympärilleen. Hän miettii, miksi on tullut sairaalaan, terve ihminen. Hän on aina pitänyt lapsista, työskenteleekin lastenhoitajana. Mitä Kallekin sanoo tästä ratkaisusta? Mutta poikia on jo neljä, ei mitenkään tarkasti harkittuja ja suunniteltuja yksikään, vaikka rakaita kaikki. Omalla tavallaan hankalia jokainen.

Paljon on ehtinyt tapahtua ennen kuin tähän on päästy.

1965, PORVOO.

Porvoolaisen puutalon yläkertaan muuttavat alivuokralaisiksi äiti, poika ja tytär. Pojan nimi on Karl Helenius.

Kalle.

Alakerrassa asuu isän, äidin ja sisarusten kanssa Kristina.

Stina.

Kun alakerran perhe tulee kyläilemään yläkerran naapureiden luo, neljätoistavuotias Stina pysyttelee visusti vanhempiensa takana piilossa. Samanikäinen Kalle koettaa saada tyttöön katsekontaktin ja iskee silmää.

Tyttö punastuu, Kalle rakastuu heti tytön pisamiin ja koko olemukseen.

Se on sillä selvä, he ovat nyt Kalle ja Stina.

Eräänä päivänä Kalle korjaa mopoa pihassa, ja Stinan isä on ruuvaamassa autostaan moottoria irti. Mies kantaa moottorin autotalliin ja huutaa matkalla Stinan äidille, että tarvitaan jotain alustaksi. Kestää hetken ennen kuin äiti ehtii asettaa sanomalehdet paikoilleen.

Stinan isä laskee moottorin käsistään ja läiskäisee vaimoaan avokämmenellä naamaan. Isän mielestä äiti oli hidastellut.

Kalle katsoo mopon takaa, että ai, tuollainen ukko.

Ja juuri hänen tyttärensä minä haluan.

Ennen Stinan isä oli leipuri, mutta vaihtoi ammattia selkävivun ja sokeritaudin seurauksena. Nyt hän työskentelee iltaisin ja öisin porvoolaisravintoloiden ovella. Siinä maailmassa

viina ja väkivalta ovat ongelma niin asiakkaille kuin järjestyksenvalvojille. Juhlat jatkuvat usein kotona, poliisi hakee, tutkintapöytäkirjoja on paksu nippu, mutta syytteet raukeavat, kun mies uhkailee hakkaamansa ihmiset hiljaiseksi. Hänellä on kotona pistooli, jolla hän leikkii humalassa ja ajaa perheen pihalle. Stina nappaa nuoremmat sisarukset turvaan.

15-vuotiaana Kalle rukoilee äitiään allekirjoittamaan lupalapun päästäkseen veljensä Rolfin kanssa merille. Matkustetaan Maarianhaminaan kärkkymään pestiä, ja isovelji pääsee heti töihin, mutta kokematon pikkuveli jää kaupunkiin odottamaan. Veli vie yhteisen matkakassan mukanaan, joten Kalle päätyy matkustajakodin aulaan nukkumaan.

Paikan omistava nainen säälii ja ruokkii poikaa.

Kalle kulkee Maarianhaminan rannoilla ja itkee, on kova koti-ikävä, ei rahaa, mutta nyt ei voi luovuttaakaan.

Pesti toteutuu M/S Degerölle, rahtilaivalle joka kuljettaa tavaraa Välimeren maista Yhdysvaltoihin. Varustamolta saatu palkkaennakko taskussaan Kalle menee Miramar-ravintolaan ja juo elämänsä ensimmäiset kaksi olutta. Alkoholia hän on kylä maistanut, luokkaretkellä Turussa ostettiin puolalaisilta merimiehiltä 75-prosenttista vodkaa. Aamulla tuntui kuin suussa olisi ylimääräisiä lihanpaloja, koska kieli oli palanut rakoille.

Oluen maku on vähän vieras, mutta tärkeintä on tämä hetki. Kalle ei ole enää pikkupoika vaan ihan kohta mies, merimies joka kulkee Chicagoon ja Montrealiin asti.

Tanskan salmessa Kalle on ruorissa, vaikka siinä hommassa pitäisi olla täysi-ikäinen. Kuka sitä merillä vahtii. Iso vastuu, mutta myös valtaa ja seikkailua, nyt ei ehdi pelätä. Kapteeni on tutkalla ja sanoo, että kaikki hyvin, vastaantuleva yhdysvaltalainen tankkeri on menossa paapuurista ohi.

Sankka sumu, näkyvyys lähes nollassa.

Ykkösperämies menee katsomaan tutkaa ja sysii umpi-humalaisen kapteenin pois. Hän karjuu varoituksen, jonka jäl-keen keulassa tähystämässä oleva jugoslaavi säntää soittamaan laivan hälytyskelloa.

Tankkeri on tulossa suoraan kohti. Se ehtii pysäyttää juuri ennen törmäystä, samoin Degerö, joka peruuttaa ja kiertää isomman aluksen. Kalle ymmärtää muutaman tunnin viiveel-lä, miten lähellä törmääminen oli.

Hän jatkaa ruorissa niin Atlanttia ylittäessä kuin satamis-sa ja kanavissa.

Laivan rahtina on israelilaisia appelsiineja, taateleita Tunisiasta. Juustoja, hienoja viinejä, joita viedään Yhdysvaltoihin ja Kanadaan. Newfoundlandista tyhjään laivaan lastataan pe-runoita Suomeen minkinruoaksi.

Casablancassa Kalle putsaa laivanvarustaja Gustav Eriksonin kuvaa laivan keulassa, lämpöä on neljäkymmentäyksi as-tetta. Ei tällaista kuumuutta voi olla edes olemassa, kaljapullo polttaa kädessä.

Paikallisia ahtaajia saapuu laiturille. He asettavat jonkinlai-set pienet matot alleen, pyllistelevät ja mumisevat jotain. Kalle miettii, onko hän saanut auringonpistoksen, mitä täällä tapah-tuu. Hän kysyy puosulta, mitä nuo oikein touhuavat, pitääkö tilanteelle tehdä jotain. Puosu kertoo, että täällä päin maail-maa ei ristitä sormia rukoukseen vaan se tehdään noin. Kallea naurattaa, ei vittu, perse pystyssä.

Hän postittaa Casablancasta ja jokaisesta muustakin sata-masta kirjeen Stinalle kotimaahan.

Marseillessa Kalle on yövahtina.

Espanjalainen matruusi palaa kahden kutsumattoman vie-raan kanssa laivalle, naispuolinen tuntematon istuu pyytämät-

tä 16-vuotiaan Kallen syliin. Hän hinkkaa pehmeää takamustaan pojan reisiä vasten, hyvin tietää mitä tekee. He ovat jo matkalla hyttiin, kun Kalle kääntyy vielä katsomaan taakseen.

Matruusi ja ranskalainen mies hiipivät kapyysia kohti, siellä ovat laivan viinat ja arvotavarat. Kalle sysii naisen pois ja säntää hälytyskellolle ja soittaa sitä voimiensa takaa. Kolmas perämies juoksee jostain paikalle pistooli kädessään. Matruusi, ranskalainen ja prostituoitu pakenevat maihin.

Hyttikaverilla, moottorimies Maurilla on aivoihin levinnyt kuppa. Lääkärit ovat kieltäneet mieheltä alkoholin, koska se vain pahentaa oireita, mutta silti Mauri on tehnyt kierroksen Detroitin kapakoissa ja istuu humalan taittamana pollarin päällä. Kalle koettaa saada miehen nukkumaan.

Mauri vastaa, että mene sinä, tulen kohta perässä.

Niin ei tapahdu, kuppainen Mauri päästää kaiteesta irti ja putoaa satama-altaaseen, missä hän runnoutuu potkureihin.

Kalle lähti merille jungmannina ja palaa kotimaahan vuotta myöhemmin matruusina. 15-vuotias on nähnyt asioita, joita aikuistenkin olisi vaikea käsitellä.

KESÄKUU 1969.

Stina riitelee rajusti vanhempiensa kanssa. Hän on kertonut olevansa raskaana ja muuttavansa Kallen kanssa yhteen heti, kun täyttää 18 vuotta. Vanhempien mielestä Kalle on väärä mies ja raskaus suuri virhe.

Kalle haluaa Stinan ja tämän sisällä kasvavan lapsen luokseen turvaan. Hän käy pormestarin luona ja sosiaalitoimistolla, missä sanotaan, että ota pari poliisia mukaan jos haluat tytön itsellesi. Kalle ei aio mennä poliisisaattueessa tulevan vaimonsa luokse. Hän tietää, mikä mies Stinan isä on, se on uhannut monta kertaa humalapäissään tappaa heidät.

Kalle on pitkä ja hoikka nuorukainen, seitsemänkymmentäkiloinen. Mitä hän mahtaa reilusti yli satakiloiselle miehelle, jolla voi olla ase?

Kalle saa Kristinan puhelimella kiinni ja lupaa olla viiden minuutin päästä paikalla. Stina juoksee kotiovelta taksiin ja vannoo, ettei palaa koskaan vanhempiensa luo. Koti on siellä missä Kalle on, nyt ei voi katsoa taaksepäin eikä surkutella menneitä. Elämä tapahtuu edessäpäin.

He asuvat Kallen äidin luona, kunnes esikoinen syntyy heinäkuun 10. päivänä vuonna 1969. Poika saa nimekseen Peter. Pian syntyy toinen, Tony.

Kun työviikko päättyy lauantaina, Kalle avaa pullon. Korkki on auki sunnuntai-iltaan saakka, ja siinä välissä tapahtuu. Kun armeija on ohi ja alikersantti Karl Helenius on palaamassa pakakan kautta kotiin, pohjalaiset hakkaavat hänet Porvoon

linja-autopysäkillä. Kouluttajan vittumaisuutta ei ole unohdettu. Kalle uskoo, että pystyy laittamaan hanttiin, mutta ei voi neljälle miehelle mitään.

Hän laittaa kädet taskuun. Joka puolelta paukkuu. Viimeisenä tulee potku päähän, ja siihen Kalle nukahtaa. Ei niin olisi selvinpäin käynyt.

Stina ottaa juopuneen miehen kotiin ja odottaa, että hän sammuu. Se on opittu oman isän kanssa, turha yrittää keskustella tai riidellä samana iltana, koska silloin miehet ovat pahimmillaan eivätkä muista seuraavana päivänä mitään. Aamulla hän antaa pikkupojilleen kattilan kannen ja kauhat, ja luvan kolisutella isän korvan vieressä.

Jonain päivänä Kalle herää Porvoossa puistonpenkiltä, on sunnuntaiamu. Tuntematon puliukko työntää tenttupullon suoraan huulille. Kalle ottaa huikan ja oksentaa, olo on karmiva. Hän miettii, onko tämä se tulevaisuus, jonka hän haluaa. Kuinka monta vuotta tällaista voi jatkaa, miksi näin pitäisi elää?

Stina antaa Kallelle vaihtoehdot: pullo tai perhe. Viikko aikaa päättää. Hän ei aio sietää alkoholismia omassa perheessään, sitä oli tarpeeksi lapsuudenkodissa.

Kalle tietää, että raja on tässä. Työsuhteet katkeavat viinan takia, tappeluita, hölmöilyä, ei ole varaa menettää perhettä.

Loviisan Elannolla tarvitaan sekä lihamiestä että talonmiestä. Kalle sanoo ottavansa molemmat pestit vastaan, niin he saavat myös talonmiehen asunnon. Muutaman päivän kuluttua perhe on muuttanut Porvoosta Loviisaan. Stina saa töitä siivoojana.

Perheeseen hankitaan tanskandoggi, jonka kanssa Kalle tekee pitkiä lenkkejä Loviisan harjulla ja karkottaa viinan-

himoaan. Pää ja keho puhdistuvat, hän ei koske kahteen vuoteen alkoholiin.

Kalle ja Stina haluavat perheelle oman kodin, he hakevat aravalainaa. Molemmilla on vakituinen työpaikka ja säästöjä, uusi koti on katsottuna, kaiken pitäisi olla kunnossa. Pankista todetaan, että on säästettävä vielä vuosi.

Vuoden kuluttua heidän haluamansa aravahuoneisto ei ole enää markkinoilla. Kallella menee hermo, kiukku lyö pintaan, ja kolme viikkoa myöhemmin perhe asuu Ruotsissa.

Uusi työnantaja tulee satamaan vastaan ja takaa perheen asuntolainan. Loistava alku, ihan toista kuin Suomessa. Ensimmäin asutaan Tukholman esikaupunkialueella, Albyssä, Botkyrkan kunnassa, ja viisi kuukautta muuton jälkeen ostetaan rivitalohuoneisto Tukholman ja Södertäljen välistä Slagstasta.

Peter, Tony ja kuopus Niklas aloittavat koulun Ruotsissa. Uudessa maassa ei ymmärretä, että suomalaisen perheen lasten äidinkieli voi olla ruotsi eikä ole tarpeen laittaa heitä suomenkieliseen kouluun.

Stina viihtyy Ruotsissa, mutta Kallea häiritsee lihanleikkaamon tunnelma. On erikseen syntyperäiset ruotsalaiset ja muut. Työpaikalla on vain valkoihoisia työntekijöitä, ruotsalaisia, suomalaisia ja saksalaisia, koska muut syötäisiin elävältä. Pakkaamon työntekijät käyvät Sergelin torilla potkimassa maahanmuuttajia, ja he ovat ylpeitä, kun teoista kerrotaan uutisissa.

Kallelle sanotaan, että suomenruotsalaisuuden vuoksi hän on ookoo. Mutta jos tulee riitaa, Kalle on ruotsalaisille *finnjävel*, suomimulkku.

Vaikeinta on toimia Tukholman alueen miesten kanssa. He puhuvat mutakuonoista, *svartskalleista*, ja kerran Kallella menee hermo.

Hän heittää lihaveitsen hihnalle pystyyn ja sanoo meneväsä ulos. Joka seuraa, saa turpaan. Kiukun laantuessa pihassa Kalle toivoo, ettei kukaan tulisi, koska sanojaan ei voi sellaisen uhon jälkeen syödä.

Syyskuun 9. vuonna 1976 Atlantin toisella puolella pelataan jääkiekon Kanada-cupin ottelua Ruotsi–Suomi. Mukana turnauksessa ovat Kanadan ammattilaiset ja Neuvostoliiton punakone. Suomen kohdalla odotukset eivät ole korkealla. Kalle katsoo ottelua kotona ja on päättänyt, että jos Ruotsi voittaa, hän ei mene aamulla töihin. Sitä vittuilua ei kestä.

Ruotsi johtaa 4–1. Kalle pesee hampaat ja vaihtaa television radioon. Hän on sammuttamassa lähetystä, kun Suomi tekee 4–2 maalin.

Sitten 4–3. 4–4. Kalle havahtuu seuraamaan ottelua uudelleen. Ruotsi menee johtoon 5–4, 6–4. Yhtäkkiä Suomi nousee taas. Lasse Oksanen tekee kolmannen erän alussa kaksi maalia kymmenessä minuutissa. Suomi voittaa 8–6.

Seuraavana aamuna Stina sanoo, että älä tee asiasta mitään numeroa työpaikalla, mutta tietenkin Kalle tekee. Koko ajan pitää muistuttaa ruotsalaisia siitä, miten edellisenä yönä kävi.

Kallella on työssään saha aina vasemmassa kädessä, veitsi oikeassa. Tänään ne ovat kevyemmät kuin koskaan.

Työpaikan joulujuhlissa Kalle maistaa ensimmäisen kerran alkoholia lopettamispäätöksensä jälkeen. Hän sanoo Stinalle, että ei kai nyt lasillinen mitään, kyllä iso mies pystyy pitämään omat rajansa.

Ei pysty.

Yksi lasi muuttuu moneksi ja reipas huumori vaihtuu uhoksi ja uhkailuksi. Aamulla mies miettii, olenko oikeasti näin heikko. Jos olen, niin parempi pysyä litkusta kokonaan eros-

sa, ja parempi pysyä poissa joulujuhlista, jos haluaa säilyttää työpaikan.

Niska, hartiat ja lavat ovat lihanleikkaamisesta jatkuvasti luossa. Lääkäri suosittelee 27-vuotiaalle Kallelle nyrkkeilyä.

Hän löytää esikaupunkialueelta salin, avaa varovasti oven ja katsoo, uskaltaako astua sisään. Harjoituksia vetävä valmentaja kysyy, mitä mies on vailla. Kalle sanoo, että lääkäri käski tulla.

Valmentaja näyttää samana päivänä Kallelle iskusarjoja ja liikkeitä.

Siitä se alkaa. Sitten kaksi viikkoa peilin edessä varjonyrkkeilyä, jonka jälkeen valmentaja antaa hanskat ja päästää iskemään säkkiä. Se on mahtavaa, kivut, stressi ja vitutus jäävät salille. Kunto nousee, mieliala paranee.

Alussa viisi erää, ja hiljalleen kohti kahdentoista erän kuntoa. Eräänä päivänä valmentaja sanoo, että yksi salin ottelijoista tarvitsee vastustajan. Kalle nousee kehään tietämättä, että toisessa nurkkauksessa on 81-kiloisten Ruotsin mestari.

Vastustaja pysyy etäällä vasemman käden jabeilla, mutta Kalle ei uskalla yrittää oikeaa suoraa, koska avaisi oman puolustuksensa. Ei saa tulla tyrmätyksi heti ensimmäisessä mat-
sissa.

Myöhemmin vastustaja sanoo, ettei päässyt Kallen vasurista läpi. Se oli tuntunut kehossa ja päässä vasaralta. Kalle oivaltaa, miksi vasen on vahva. Se on sahauskäsi, oikea on veitsikäsi. Sil-
lä viimeistellään, se on tarkempi.

Vuotta myöhemmin valmentaja ilmoittaa, että Kallella olisi ensimmäinen virallinen ottelu. Kalle kieltäytyy. Hän tarvit-
si apua niska- ja hartiasärkyihin ja löysi lajin, josta pitää kiinni loppuelämänsä. Mutta kehään hän ei halua.

Perhe tulee Ruotsista kesälomalle Suomeen, Stinan isä on vastassa. He eivät ole nähneet sen jälkeen, kun Stina lähti kotoaan.

Kalle on tehnyt matkan ajan sitä mitä ruotsinlaivalla tehdään ja aukoo takapenkiltä päätään appiukolle. Stina etsii tuliaispullon kassista ja työntää sen Kallen suuhun kuin tuttipullon. Parempi, että mies sammuu kuin aloittaa riidan isän kanssa.

Nyrkkeilyn voimistama ja vuosien kasvattama Kalle ei enää pelkää appiukkoa. Mies on vanhentunut, lihonut ja sokeritaudin piinaama. Kalle istuu Stinan isän pihassa puutarhatuolissa ja kysyy, pitikö tämän pahoinpidellä portsarikollegansa. Tieto sellaisesta on kulkeutunut Ruotsiin saakka. Mitä järkeä, piestä nyt ystävällinen mies? Stinan isä nousee seisomaan ja huutaa, että kaikki saatanan kusipäät pitäisi tappaa.

Kalle ottaa tukevamman asennon ja valmistautuu iskuun, hän tietää että appiukko lyö kieroista kulmista. Ei koskaan edestä, vaan saattaa kolauttaa takaraivoon. Yhden lyönnin otan, sen jälkeen äijää viedään, Kalle miettii. Jos kosket, saat elämäsi selkäsaunan.

Mutta kumpikaan ei lyö.

Kallen Rolf-veljen tie on kulkenut näinä vuosina meriltä Ruotsin alamaailmaan. Kun viina tuhosi haiman, veli vaihtoi kovempiin päihtheisiin ja on nyt huumeliigan pomo Västeråsissa. Rolfin lempinimi on *Döden*, kuolema. Jos ei olla hiljaa, kuolema tulee.

Kalle käy veljen kotitalolla. Oven avaa henkivartija palokirves kädessään. Kalle on elämänsä kunnossa, harjoittelee nyrkkeilyä viidesti viikossa ja leikkaa lihaa. Hän käskee kirvesmiehen sivuun ja sanoo tulleensa tapaamaan veljeään. Jengiin kuuluu suomalaisia, ruotsalaisia, jugoslaaveja.

Kalle on nähnyt kadulla asuntovaunun ja kysyy veljeltä, eikö tämä tajua, että heitä kuunnellaan ja tarkkaillaan. Veli sanoo, ettei ne saa kiinni, hän on aina yhden askeleen edellä. Pian Rolf saa kahdeksan vuoden vankeustuomion.

1983, HUDDINGE, RUOTSI.

Stina Helenius palaa Huddingen sairaalasta kotiin. Anoppi on ovella vastassa ja kysyy, miten meni. Onko kaikki hyvin, onko kipuja, millainen mieli? Stina sanoo, että kaikki on oikein hyvin, varsin erinomaisesti. Mutta aborttia hän ei todellakaan tehnyt.

2.1.1984 syntyy 49-senttinen ja 5200-grammainen poikavauva, joka saa kasteessa nimen Robert Gabriel Helenius. Samana vuonna, kun Robbe näkee päivänvalon, perheen esikoisella on rippijuhlat.

Viisitoista vuotta, viisi poikaa.

Synnytyksen jälkeen Stina sanoo, ettei aio palata kotiin ennen kuin on varmistettu, ettei hän tule enää raskaaksi, koska mikään ei näköjään estä hänen ja Kallen lisääntymistä. Gynekologin mukaan sterilointi voidaan suorittaa heti kun mahdollista, mutta täyttää varmuutta se ei anna. Tiedetään tapauksia, joissa on tultu raskaaksi kymmenen vuoden kuluttua toimenpiteen jälkeen.

On vain yksi varma vaihtoehto.

Ja sitten Huddingen sairaalan sängyssä makaa Kalle. Huoneeseen kiirehtii maahanmuuttajalääkäri, jolle Kalle vitsailee, että ei kai mies tee urakkahommia. Hän tietää hyvin, miten lihaa leikataan urakkapalkalla, eikä halua sellaista hätäistä viiltelyä.

Lääkäri purskahtaa nauruun ja suorittaa vasektomian ammattitaidolla. Kalle miettii, että sinne meni heidän tyttärensä. Viisitoista vuotta, viisi poikaa, ei yhtään tyttöä.

"KAIKKI RATKAISTAAN KEHÄSSÄ, TÄMÄ ON SIITÄ YKSINKERTAINEN LAJI."

Robert Heleniukselle nyrkki on ollut tärkein työväline yli kahden vuosikymmenen ajan. Se on kuljettanut häntä ympäri maailmaa, voittoihin, tappioihin. Kurjille saleille Itä-Euroopassa, venäläisen oligarkin kartanoon Moskovan liepeille, pahimman vastustajan harjoitusleirille Alabamaan. Kirkkaisiin valoihin Las Vegasiin, Brooklynin ja Lontooseen. Matkalle kohti ainoaa päämäärää: raskaan sarjan maailmanmestaruusottelua.

Loppuvuodesta 2021 alkaen Tuomas Kyrö perehtyi nyrkkeilijän mielenmaisemaan ja karuun ammattiin niin Ahvenanmaan harjoituslilla kuin Brooklynissa, Savonlinnassa ja Lontoossakin. Helenius ja Kyrö puhuivat urasta ja arjesta, tavoitteista ja valinnoista, unelmista ja niiden hinnasta.

Syyskuuhun 2023 saakka Kyrö seurasi lähietäisyydeltä ammattilaisnyrkkeilyn ankaraa työntekoa, tarunhoitoisuutta ja raadollisuutta. *Nyrkki – Kehässä* Robert Helenius on dokumentti lahjakkuudesta, pelettomuudesta ja poikkeuksellisen lujasta tahdosta.

99.1 ISBN 978-951-0-49348-9

www.wsoy.fi

Päälyksen kuva Christoffer Relander

Graafinen suunnittelu Mika Tuominen